

Muzea / Musées

Musée des Arts Décoratifs

Założone w budynkach Luwru (prawe skrzydło *Palais du Louvre*), Muzeum Sztuki Dekoracyjnej zachowuje jedną z najważniejszych kolekcji rzemiosła artystycznego i wzornictwa na świecie. Zostało otwarte 29 maja 1905 roku i jest ono uzupełnieniem działów Luwru poświęconych rzemiosłu, jednak różni się od nich, ponieważ jego zbiory obejmują dzieła sięgające czasów najnowszych. Wśród eksponatów można znaleźć m.in. gotycki alkierz, średniowieczne malarstwo, flamandzkie gobeliny, gotycki pokój z końca XV wieku (średniowieczna część) lub prywatne mieszkanie Jeanne Lanvin (pokoje w stylu art deco).

Musée des Arts décoratifs stanowi całość łącznie z *Musée de la Mode et du Textile* i *Musée de la Publicité*. Muzeum Sztuki Dekoracyjnej posiada kolekcję 150 000 prac w wystawach: malarstwo, średniowiecze, VII - XVII wiek, XIX wiek, Art Nouveau/Art Déco, nowoczesność, grafika, biżuteria, tapety, szkło, zabawki, darywizny Jean'ea Dubuffet. Wizyta w muzeum to prawdziwa podróż przez sztukę życia i smaku w różnych okresach historii. Meble i sztuka francuska od średniowiecza do chwili obecnej, są podstawą stałej ekspozycji, która balansuje między ekstrawaganckimi dywanami a delikatnymi kryształami. Subtelne oświetlenie, czarne tło, ujawnia wspaniałe skarby muzeum w ich mocy: jak płytki wykonane przez średniowieczne papieżstwo. Galerie tematyczne poświęcone są działom takim jak: szkło, tapeta, rysunek czy zabawki, od zegarków projektanta Roger Tallon, przedstawiciela koreańskiej sztuki współczesnej, po słynne lalki Barbie.

Przykładowe wystawy w 2017 roku:

- *Travaux de dames* - Pracujące panie (08.03 - 17.09.2017)
- *Christian Dior, couturier du rêve* - Christian Dior, krawiec ze snu (05.07.2017 - 07.01.2018)
- *Design graphique: acquisitions récentes* - Projekt graficzny: najnowsze nabytki (30.03 - 24.09.2017)

Lokalizacja: Palais du Louvre - 107, rue de Rivoli.

Godziny otwarcia: od wtorku do niedzieli od 11 do 18, we czwartki do 21.

<http://www.lesartsdecoratifs.fr/>

Musée de la Mode et du Textile

Położone w prawym skrzydle *Palais du Louvre* Muzeum Mody i Tkaniny obecnie przechowuje prawie 16 000 strojów od XVIII wieku do współczesności. W sumie 81 000 prac, które śledzą ewolucję stroju. Zbiory te są jednymi z największych na świecie. Wystawy mają bardzo wyrafinowaną aranżację, a ich układ

Musée de la Publicité

Podobnie jak *Musée de la Mode et du Textile*, *Musée de la Publicité* jest integralną częścią *Musée des Arts Décoratifs*.

Muzeum Reklamy, utworzone w 1978 jako *Musée de l’Affiche* - Muzeum Plakatu zawiera 100 000 plakatów w tym 50 000 od XVIII wieku do 1950 roku; 30 000 gazet i czasopism; 20 000 francuskich i zagranicznych reklam z lat 30-tych XX wieku; sporty radiowe; artykuły promocyjne ...

Lokalizacja: Palais du Louvre - 107, rue de Rivoli.

Godziny otwarcia: od wtorku do niedzieli od 11 do 18, we czwartki do 21.

www.lesartsdecoratifs.fr/francais/musees/musee-des-arts-decoratifs/collections/departements/mode-textile

tematyczny jest zawsze twórczy. Ekspozycja zmienia się co roku tak by odzwierciedlić różne aspekty zbiorów obejmujące rzadkie XVII-wieczne suknie aż po najnowsze stroje wybitnych projektantów. Nawet jeśli główny akcent kładzie się na haute couture i dzieła awangardowych desingerów XX wieku, organizowane są tu również ekspozycje bardziej niezwykłe, jak ubrania i buty wykonane w okresie biedy doświadczalnej w czasie II wojny światowej czy pokaz strojów dziecięcych. Muzeum założone zostało w 1905 roku, rozciąga się na dwóch piętrach i stanowi integralną część *Musée des Arts Décoratifs*.

Prawe skrzydło Palais du Louvre.

Pomnik Ludwika XIV na Cour

Napoléon i Fontaine de la cour

Napoléon du Louvre Paris.

Lokalizacja: Palais du Louvre - 107, rue de Rivoli.

Godziny otwarcia: od wtorku do niedzieli od 11 do 18, we czwartki do 21.

www.lesartsdecoratifs.fr/francais/musees/musee-des-arts-decoratifs/collections/departements/mode-textile

Musée du Louvre

To największe muzeum na świecie, jest również najbardziej popularne: ponad 9 milionów odwiedzających w roku 2013. Jest istnym miastem w mieście. To niesamowity labirynt tuneli, korytarzy, schodów i schodów ruchomych, splecionych na kilku piętrach. Do jego najbardziej znanych „skarbów” należą: *la Joconde* (Mona Lisa), *la Vénus de Milo*, *le Scribe accroupi* (Siedzący Skryba), *la Victoire de Samothrace* (Nike z Samotraki) i *le Code de Hammurabi* (Kodeks Hammurabiego).

Mieści się w *Palais du Louvre* i jako muzeum zostało otwarte w 1793 roku. Mury pałacu, które kiedyś mieściły królów, same też stanowią odrębne arcydzieło. Sam pałac, o którym będzie mowa później położony jest między prawym brzegiem Sekwany, a rue Rivoli oraz ogrodami Tuilerie i kościołem *Église Saint-Germain-l’Auxerrois*, został wzniesiony w XII wieku przez króla Filipa II Augusta jako zamek warowny. W drugiej połowie XIV wieku Karol V Mądry uczynił z zamku rezydencję królewską. W XVI wieku Franciszek I zamienił tę budowlę w monumentalny, renesansowy pałac. W 1672 roku, Ludwik XIV zgromadził w Luvrze bogatą kolekcję dzieł sztuki antycznej. W 1692 roku, gmach został siedzibą *Académie des Inscriptions et Belles Lettres* oraz *Académie Royale de Peinture et de Sculpture*, a w roku 1699 Akademia zorganizowała pierwszy Salon wystawowy.

Musée du Louvre to ponad 35 000 eksponatów w powierzchni 60 000m². Decyzję o udostępnieniu zbiorów ludowi podjęło Zgromadzenie Narodowe po rewolucji francuskiej, co upamiętnia napis na sklepionej rotundzie *Rotonde d’Apollon* (Rotundzie Apollina).

Lokalizacja: Palais du Louvre - 99, rue de Rivoli; wejście przez piramidę, Cour Napoléon lub Carrousel du Louvre

Godziny otwarcia: od wtorku do niedzieli od 9 do 18, we środy i piątki do 21.

www.louvre.fr/

Musée du Louvre i brama do Passage Richelieu.

Widok z Place du Palais Royal.

1. dzielnica Paryża

Ale właściwie to François Mitterrand, realizując jeden ze swoich programów rozwoju Paryża, podjął decyzję, która niemal dwukrotnie zwiększyła przestrzeń wystawową i przemieniła Luwr w jedno z najnowocześniejszych i najbardziej prężnych muzeów.

W 2008 roku zbiory Luwru podzielono na osiem kategorii, każdej z nich przypada odrębny dział. Są to działy: Starożytnego Egiptu, Starożytnego Bliskiego Wschodu, Starożytnej Grecji, Starożytnego Rzymu, Sztuki Islamu, Rzeźby, Malarstwa, Rzemiosła Artystycznego, Rysunku i Grafiki.

Inauguracja otwarcia muzeum, które otrzymało nazwę *Muséum central des arts de la République* przypadła na dzień 10 sierpnia 1793, z okazji pierwszej rocznicy końca monarchii francuskiej. Publiczności dano wolny wstęp przez trzy dni w tygodniu. Zbiory początkowo liczyły 537 obrazów, 184 rzeźb i rzemiosła artystycznego. Większa część zbiorów stanowiły skonfiskowane przez rewolucjonistów dobra królewskie i kościelne.

Histoire du musée:

Karol V⁶ i jego bracia, Ludwik Andegaweński (król Neapolu i Sycylii), Jan de Berry (książę de Berry i Owernii, hrabia Poitiers), Filip Śmiały (książę Burgundii), rozwijali smak luksusu, który prowadził do gromadzenia ksiąg, tkanin i sztuków.

Ludwik XII nabywał wczesne włoskie obrazy. Léonard de Vinci wysłał mu Madonnę w 1507 roku. Od Fra Bartolomeo²⁰, nabył obraz *Noli me tangere* w 1506 roku.

Franciszek I Walezjusz²¹ to pierwszy król Francji za „*cabinet de tableaux*”, czyli zbiorów malarstwa sztalugowego nie związanego z dekoracjami rezydencji królewskich.

²⁰ Fra Bartolomeo - Bartolommeo di Paglia del Fattorino, znany także jako Baccio della Porta (1472-1517), malarz włoskiego renesansu, dominikanin.

²¹ Franciszek I Walezjusz - François Ier - François d'Orléans (1494-1547) - król Francji od 1515, syn Karola d'Angoulême i Ludwiki Sabaudzkiej.

Królowi udało się sprowadzić Leonardo da Vinci do Francji w 1516 roku, kupił od niego obrazy: „Madonna w grocie”, „Mona Lisa” czy „La Belle Ferronnière”.

Pod koniec panowania króla Henryka II²² nasilają się niepokoje religijne i kolekcjonowanie dzieł sztuki w tym okresie jest zminimalizowane. Zgromadzono wówczas dzieła François Clouet²³ (np. „Elżbieta Austriacka”) i Corneille de Lyon²⁴ (np. „Portret Henryka II”).

Dopiero pod koniec wojen religijnych Henryk IV zbudował wielką galerię - *Grande Galerie* w Luwrze łączącą małą galerię - *Petite Galerie* zbudowaną przez Karola IX. Catherine de Médicis miała plany, aby pomieścić tu artystów pracujących dla króla. Malowali tu wówczas Holendrzy Jean de Hoey (1545-1615) i Lucas van Leyden (1494-1533), którego obraz „Lot z córkami” znajduje się w Luwrze, a „Sceny z życia św. Marii Magdaleny” w Muzeum Narodowym we Wrocławiu. Za gromadzenie antyków odpowiedzialny był Cassiano dal Pozzo (1588-1657), włoski uczonec i mecenas sztuki oraz lekarz z zamiłowania.

Ludwik XIII²⁵ nie ingeruje w partykularny interes w malarstwie czy rzeźbie. Sprowadził jedynie (i to na krótko) Nicolasa Poussin²⁶ z Rzymu (obraz „Natchnienie poety”). Większość dzieł sztuki z tego okresu, które weszły do kolekcji korony zostały zgromadzone przez Richelieu²⁷ i Mazarin²⁸. Są to dzieła artystów francuskich jak Simon Vouet (1590-1649), włoskich: Lionello Spada (1576-1622), Paolo Veronese (1528-1588). Od przejścia władzy przez Ludwika XIV²⁹ w 1661 roku, rozwój kolekcji korony staną się przedmiotem szczególnej uwagi. Zakup części dzieł sztuki z kolekcji Mazarina od jego spadkobierców był jednym z pierwszych aktów Ludwika XIV. Mazarin zmarł w dniu 9 marca 1661 roku. Jego inwentarz zawiera 546 oryginalnych obrazów: 283 ze szkoły włoskiej, 77 ze szkoły niemieckiej i holenderskiej, 77 ze szkoły francuskiej i 109 z pozostałych szkół. Zbiór Mazarina posiadał również 130 rzeźb, 196 popiersi starożytnych i współczesnych, 50 309 ksiązek. W 1692 roku Ludwik XIV wydaje decyzję utworzenia galerii rzeźb starożytnych w *Salle des Caryatides*.

Po wojnie dewolucyjnej (wojnie prowadzonej między Francją a Hiszpanią w latach 1667-1668 w hiszpańskich Niderlandach), kolekcja króla wzbogaciła się o tamtejsze dzieła szkoły flamandzkiej: Rembrandta³⁰, Rubensa³¹, Van Dycka³², Brilla³³, de Mompera³⁴, van Steenwijcka³⁵, Holbeina³⁶.

²² Henryk II Walezjusz - Henri II (1519-1559) - król Francji od 1547 roku, syn króla Franciszka I, z dynastii Walezjuszów i Klauдії Walezjuszki.

²³ François Clouet - zwany „Janet” (1515-1572) - malarz francuski, pochodzenia niderlandzkiego, przedstawiciel renesansu. Od 1541 roku nadworny artysta Franciszka I i jego następców.

²⁴ Corneille de Lyon, Corneille de la Haye (ur. na początku XVI wieku, zm. ok. 1574) - malarz francuski pochodzenia niderlandzkiego. Nadworny malarz króla Henryka II.

²⁵ Louis XIII - Ludwik XIII, zwany Sprawiedliwym (1601-1643) - król Francji i Nawarry (jako Ludwik II) od 1610, syn Henryka IV z dynastii Burbonów. W chwili śmierci ojca miał tylko 9 lat, więc do czasu pełnoletniości realne rządy regencyjne sprawowała jego matka, Maria Medycejska. Panowanie Ludwika XIII przebiegało w cieniu rządów kardynała Richelieu, który stał się właściwym twórcą systemu rządów absolutnych.

²⁶ Nicolas Poussin (1594-1665) - francuski malarz epoki baroku, działający głównie w Rzymie. Najwybitniejszy przedstawiciel nurtu klasycznego we francuskim malarstwie XVII wieku.

²⁷ Armand Jean du Plessis de Richelieu - (1585-1642) - francuski diak, kardynał, pierwszy premier Francji.

²⁸ Jules Mazarin - (1602-1661) - francuski kardynał, od 1642 pierwszy minister Francji.

²⁹ Louis XIV - Ludwik XIV Wielki, Król Słońce (le Roi-Soleil) (1638-1715) - król Francji i Nawarry 1643-1715, syn Ludwika XIII, z dynastii Burbonów.

³⁰ Rembrandt Harmenszoon van Rijn (1606-1669) - holenderski malarz, rysownik i grafik.

³¹ Peter Paul Rubens (1577-1640) - flamandzki malarz, jeden z najwybitniejszych malarzy epoki baroku.

³² Antoon van Dyck, Anton van Dyck (1599-1641) - flamandzki malarz epoki późnego baroku, uczeń a następnie współpracownik Rubensa.

³³ Paul Bril lub Brill (1554-1626) - flamandzki malarz i grafik barokowy.

³⁴ Joos de Momper (1564-1635) - flamandzki malarz pejzażysta.

³⁵ Hendrik van Steenwijck Młodszy (1580-1649) - flamandzki malarz barokowy.

³⁶ Hans Holbein (młodszy) (1497 lub 1498-1543) - niemiecki malarz, rysownik i grafik okresu renesansu; portrecista.

1. dzielnica Paryża

Ludwik XV³⁷ zwiększa nieznacznie królewską kolekcję. Gromadzi prace Solario³⁸ czy Fouqueta³⁹.

Ludwik XVI⁴⁰, wznowił zakupy obrazów dla królewskich zbiorów. Kupuje prace van Dycka, Jordaensa⁴¹, Rubensa czy Estebana⁴².

W końcu przychodzi czas na rok 1793 i *Muséum central des arts de la République*. Początkowo jest ono poligonem dla artystów. Wzdłuż Sekwany otworzono Wielką Galerię-*Grande Galerie*, gdzie prezentowane są zbiory królewskie obalonej monarchii. Z inicjatywy Mirabeau - Honoré Gabriel Riqueti, Hrabia de Mirabeau, wpływowego polityka Wielkiej Rewolucji Francuskiej, kościół „pozbywa się” wszystkich dzieł sztuki i przekazuje je władzy.

Za panowania Napoleona I⁴³, północne skrzydło budynku równoległe do *Grande Galerie* zaczęto wyposażać w zbiory dzieł pochodzących ze splądrowanych przez wojska francuskie muzeów i zbiorów prywatnych. W 1803 roku zaproponował on nazwę „*Musée Napoléon*”. Gromadzone są dzieła z kampanii napoleońskich.

W okresie Restauracji (1814–1830), Ludwik XVIII⁴⁴ i Karol X⁴⁵ wzbogacili Luwr o kolejne 135 dzieł. Spektakularnym wydarzeniem było nabycie przez Luwr „Wenus z Milo”. Po utworzeniu Drugiej Republiki w 1848 roku, nowy rząd zainwestował dwa miliony franków na konserwację zbiorów i gmachu, zlecił ukończenie prac nad Galerią Apollina, Salonu Carré oraz Wielką Galerią. Karol X jest zainteresowany antykami i kupuje kolekcję rzymskich, starożytnych i średniowiecznych dzieł od kolekcjonera i kupca Edme-Antoine Durand (1768-1835) oraz Henry Salt’ea (1780-1827), egiptologa brytyjskiego.

W 1748 roku, Henri-Louis Duhamel du Monceau (1700-1782), generalny inspektor w marynarce, zakłada w Luwrze „pokój Marine” - „*salle de Marine*”.

W dobie Trzeciej Republiki pomimo osłabienia państwa w wyniku konsekwencji przegranej wojny francusko-pruskiej, a następnie walk w czasie Komuny Paryskiej (planowano zniszczyć Luwr) zbiory Luwru rozrastały się dzięki zakupom i darom. Francuska ekspedycja działająca w rejonie Morza Egejskiego odkryła w 1846 roku słynną Nike z Samotraki, którą wystawiono w Luwrze w roku 1884.

21 sierpnia 1911 miała miejsce głośna kradzież Mona Lisy, której dokonał pracownik Luwru, Vincenzo Peruggia, dzieło ukrył pod płaszczem, wynosząc je po zamknięciu muzeum. Złodziej został aresztowany po usiłowaniu sprzedaży Mona Lisy. Zanim dzieło powróciło do Luwru w 1913 miał miejsce cykl wystaw w kilku włoskich muzeach.

³⁷ Louis XV - Ludwik XV, zw. Ukochanym (1710-1774) – król Francji i Nawarry od 1715, gdy zmarł jego pradziadek Ludwik XIV.

³⁸ Andrea di Bartolo Solari - Solario (1465-1524) - włoski artysta renesansowy, leonardianin, identyfikowany z Giacometem Caprottim, którego Leonardo da Vinci określał mianem Salaino.

³⁹ Jean Fouquet (1415 lub 1420-1481) – francuski malarz tablicowy, miniaturzysta i portrecista, nadworny malarz Karola VII i Ludwika XI. Uważany jest za najważniejszego malarza francuskiego XV wieku.

⁴⁰ Louis XVI - Ludwik XVI, Ludwik Ostatni, Louis August de Bourbon, Obywatel Louis Capet (1754-1793) – książę de Berry, następnie delfin de Viennois, ostatecznie król Francji i Nawarry od 1774 do 1791, potem król Francuzów (Roi des Français) do 1792.

⁴¹ Jacob Jordaens (1593-1678) – flamandzki malarz, projektant tapiserii i rysownik, najwybitniejszy, obok Petera Paula Rubensa i Antoona van Dycka, przedstawiciel flamandzkiego malarstwa barokowego.

⁴² Bartolomé Esteban Pérez Murillo (1617-1682) – hiszpański malarz barokowy.

⁴³ Napoléon Ier - Napoléon Bonaparte (1769-1821) – francuski wojskowy, Pierwszy Konsul Republiki Francuskiej, cesarz Francuzów w latach 1804–1814 i 1815, prezydent (1802–1805), a następnie król Włoch (1805–1814), Suweren Wyspy Elba (11 kwietnia 1814 – 20 marca 1815).

⁴⁴ Louis XVIII - Ludwik XVIII (1755-1824) – król Francji od 1814 r. Właściwie: Ludwik Stanisław Ksawery de Bourbon – hrabia Prowansji i par Francji, następnie także książę Andegawenii, d’Alençon, Brunoy, hrabia Maine, Perche, Senonches.

⁴⁵ Charles X - Karol X Burbon, Karol X Filip (1757-1836) – hrabia d’Artois, król Francji od 1824 do 1830. Brat Ludwika XVI i Ludwika XVIII, z dynastii Burbonów oraz Madame Klotyldy i Madame Elżbiety.

Palais du Louvre. Musée du Louvre, Pyramide du Louvre i Pomnik Ludwika XIV.

Pomimo zwycięstwa w I wojnie światowej Luwr zanotował spadek w nabywaniu zbiorów, jednakże na okres międzywojenny przypada podarowanie w spadku po Baronie Edmondzie de Rothschild (1845–1934) 4 000 miedziorytów, 3 000 rysunków oraz 500 ksiąg ilustrowanych. Miało to miejsce w 1935 roku. Z dzieł malarstwa przybyły m.in. Święty Tomasz pędzla Georges'a de La Tour (1593-1652).

W 1932 roku muzeum zmodernizowano i podzielono na sześć działów: Sztuki Starożytnego Wschodu, Sztuki Starożytnego Egiptu, Sztuki Starożytnej Grecji i Rzymu, Rzemiosła Artystycznego (której podlegało Musée de Cluny), Rzeźby oraz Malarstwa.

Dnia 27 sierpnia 1939 roku po dwóch dniach pakowania wywieziono najważniejsze zbiory z Paryża. Generalna ewakuacja Luwru trwała do 28 grudnia 1939 roku. Aż do wyzwolenia Francji spod okupacji hitlerowskiej Luwr był niemalże pusty.

Po wyzwoleniu Paryża i zakończeniu II wojny światowej zbiory stopniowo przywracano według obowiązującego z 1932 roku podziału, przy czym w dziale Sztuki Starożytnego Wschodu w 1945 roku wyodrębniono sekcję sztuki islamskiej, zaś w Dziale Sztuki Starożytnej Grecji i Rzymu w 1945 roku wyodrębniono sekcję sztuki starochrześcijańskiej. *Musée de Cluny* stało się niezależną od Luwru jednostką muzealną. W 1983 roku prezydent François Mitterrand przedstawił projekt renowacji pałacu oraz stworzenia podziemnego kompleksu pod głównym dziedzińcem w celu usprawnienia ruchu turystycznego.

1. dzielnica Paryża

Realizacja trwała do 15 października 1988 roku – kiedy to uroczyście otwarto nowe wejście, które przykrywa budząca kontrowersje szklana Piramida Luwru - *Pyramide du Louvre*, projektu Ieoh Ming Pei (1917-) – amerykański architekt modernistyczny i postmodernistyczny, chińskiego pochodzenia).

W 2008 roku dokonano kolejnych zmian i kolekcję Luwru podzielono na osiem działów: Sztuki starożytnego Egiptu, Bliskiego Wschodu (mieszczący sztukę Mezopotamii, Persji oraz sztukę akadyjską i syryjską), Starożytnej Grecji i Rzymu (w tym sztuka etruska i starochrześcijańska), Sztuki Islamu, Rzeźby, Malarstwa, Rzemiosła Artystycznego, Rysunku i Grafiki.

Ciekawostką jest, iż nowoczesna filia Luwru powstała w niewielkim mieście Lens na północy Francji, jako *Louvre-Lens*.

Obecnie Luwr podzielony jest na trzy sekcje odpowiadające trójdzielnemu układowi przestrzennemu budowli. Punktem wyjścia jest *Hall Napoléon* położony poniżej szklanej piramidy. Mieszczą się tam informacja, kasy biletowe, kawiarnie, butiki z pamiątkami oraz wejścia do trzech pawilonów:

Rotonde Sully - obejmuje najstarsze zachowane zabudowania pałacu skupione wokół Cour Caree – dziedzińca wewnętrznego.

Rotonde Denon - południowe skrzydło pałacu położone przy brzegu Sekwany.

Rotonde Richelieu - północne skrzydło pałacu położone przy rue Rivoli.

Pawilon Sully, dedykowany Maximilienowi de Béthune de Sully (1560-1641) – mieści ekspozycję poświęconą historii Luwru, następnie rezerwat archeologiczny z resztkami średniowiecznego zamku Karola V i przejście do parteru otwierające ekspozycję sztuki egipskiej, która mieści się w obrębie parteru. Ponadto na parterze ekspozycje Działów Sztuki Starożytnego Bliskiego Wschodu (Sztuka Iranu i Lewantu) oraz Sztuki Starożytnej Grecji, Etrurii i Rzymu (sztuka grecka). Na pierwszym piętrze dalszy ciąg zbiorów egipskich oraz greckich (okres przedklasyczny, oraz kolekcje ceramiki i terakoty). Ponadto ekspozycje Działu Rzemiosła Artystycznego. Na drugim piętrze mieści się część Działu Malarstwa – kolekcja malarstwa francuskiego od XVII do XIX stulecia.

Pawilon Denon, dedykowany Dominique Vivantowi, baronowi Denon (1747-1825) - w podziemiach mieści zbiory egipskie z okresu rzymskiego i sztukę grecką przedklasyczną oraz rzeźbę europejską z XI-XVI wieku z dziełami niemieckimi, hiszpańskimi i włoskimi na czele.

W zachodniej części powstaje ekspozycja dzieł sztuki Azji, Afryki, Oceanii oraz obu Ameryk. Na pierwszym piętrze Galeria Apollina z insygniami koronacyjnymi Burbonów, obok klatka schodowa z Nike z Samotraki. Pozostałą część Denon zajmują galerie malarstwa włoskiego, hiszpańskiego oraz francuskiego (dzieła wielkoformatowe). Drugie piętro Denon nie mieści żadnych stałych ekspozycji.

Pawilon Richelieu, dedykowany Armandowi Jeanowi Richelieu (1585-1642) – mieści w przyziemiu ekspozycję rzeźby francuskiej, której główna część mieści się powyżej na parterze. Wschodnie pomieszczenia zajmuje Dział Sztuki Starożytnego Bliskiego Wschodu (sztuka Mezopotamii i Lewantu). Pierwsze piętro pawilonu Richelieu jest w całości użytkowane przez Dział Rzemiosła Artystycznego (dzieła francuskie i europejskie od średniowiecza do XIX wieku). Na drugim piętrze ekspozycje Działu Malarstwa; malarstwo Francji i Niemiec XIV-XVI wieku, Niderlandów XV-XVI wieku, XVII-wieczne malarstwo flamandzkie i holenderskie, ponadto malarstwo europejskie XIX stulecia (głównie Niemcy).